

PROVINCIE UTRECHT

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Luchtruimherziening

Presentatie Provinciale Staten Utrecht
15 april 2020

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ministerie van Defensie

Koninklijke Luchtmacht

Onderwerpen

Luchtvaart IenW

- Organisatie
- Luchtvaartnota
- Meten & Berekenen vliegtuiggeluid

Luchtruimherziening

- Doel, opgave en fasering
- Te bereiken resultaten
- Participatie

Luchtvaart IenW

- Organisatie
- Luchtvaartnota
- Meten & Berekenen vliegtuiggeluid

Organisatie

Luchtvaartbeleid

Duurzaamheid en netwerkkwaliteit

Regionale luchthavens

Luchtvaartveiligheid

Projecten

Luchtvaartnota

Luchtruimherziening

Schiphol

Lelystad Airport

Metten & berekenen vliegtuiggeluid

Luchtvaartnota

- › Oorspronkelijk: eind 2019 concept-nota, plan-MER, NvA NRD gereed én Passende Beoordeling
- › Door o.a. stikstof en corona is planning vertraagd
- › Naar verwachting op korte termijn duidelijkheid over publicatiedatum
- › Na publicatie: zienswijzeprocedure van 6 weken
- › Extern advies op concept-nota:
 - Commissie samengesteld door KIM (Kennisinstituut Mobiliteit): economie
 - Commissie Cohen: governance
 - Commissie m.e.r.
 - LVNL: uitvoeringstoets
 - ILT: handhavingstoets

Van kwantitatief naar kwalitatief

Nederland Veilig in de lucht en op de grond:

- > veiligheid voor en beveiliging van vliegtuigpassagiers en bemanning
- > veiligheid voor bewoners en aanwezige personen op de grond

Nederland goed Verbonden

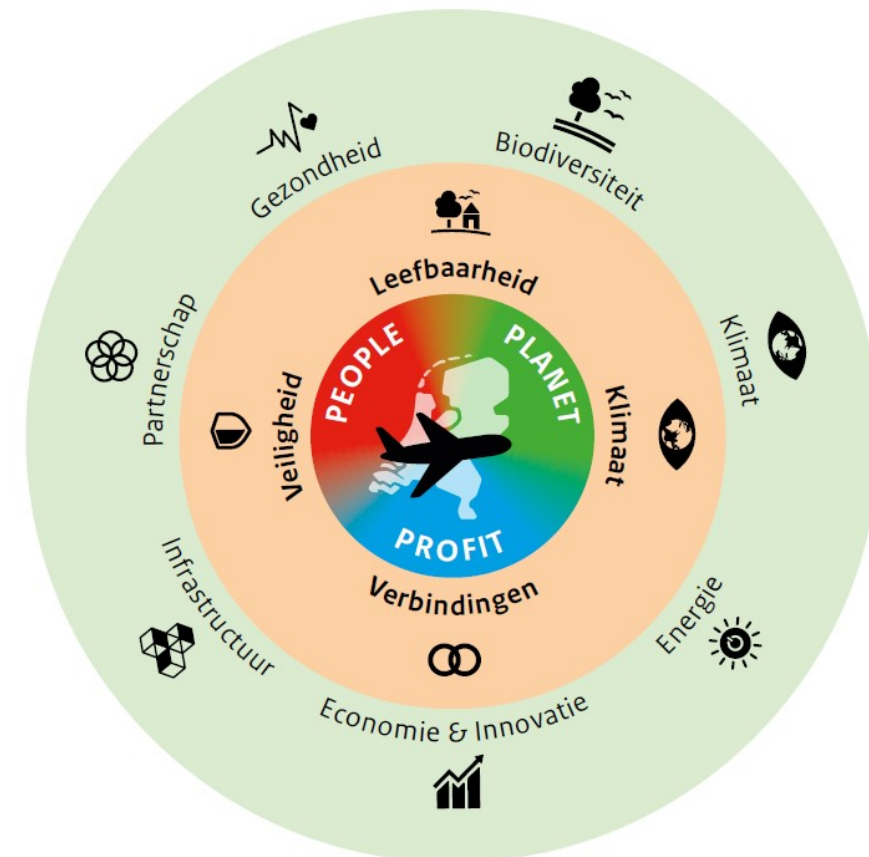
- > behoefte Nederlandse passagier/gebruiker centraal in plaats van belang sector
- > alternatieven over weg en spoor inzetten op bestemmingen waar dit reëel is

Aantrekkelijke en Gezonde leefomgeving

- > de luchtvaart wordt minder belastend voor mens en natuur

Nederland Duurzaam

- > afname van de klimaateffecten van luchtvaart

Meten & berekenen vliegtuiggeluid

- › Metingen en berekeningen geluidbelasting verbeteren en onderling versterken
- › Mogelijkheden verkennen om in beleid beter aan te sluiten bij ervaren hinder
- › Adviesrapport en beleidsreactie op 18 december 2019 naar TK
 - Beleidsreactie Minister: opvolgen van alle aanbevelingen op het terrein van meten, berekenen, valideren, informatievoorziening, monitoren en nader onderzoek naar hinder, inzet onafhankelijke expertise
 - Komende periode: uitwerken en uitvoeren

Luchtruimherziening

- Doel, opgave en fasering
- Te bereiken resultaten
- Participatie

Huidige luchtruim –animatie

Luchtruimherziening in kort bestek

Opgave

Realisatie van een *integrale, toekomstbestendige* inrichting en beheer van het luchtruim, gebaseerd op een zorgvuldige *afweging* van publieke *belangen*, in *samenwerking* met (internationale) partners en in *gerichte dialoog* met de omgeving

Doelen

Veiligheid geldt als randvoorwaarde

- › Verruimen civiele en militaire capaciteit (militaire missie effectiviteit) in het luchtruim
- › Efficiënter gebruik en beheer van het luchtruim voor alle luchtruimgebruikers
- › Verduurzaming: beperken van de impact van vliegroutes op de omgeving (geluidshinder, CO2 en (ultra)fijnstof)

Luchtruimherziening in het kort

AFHANDELINGSWIJZE

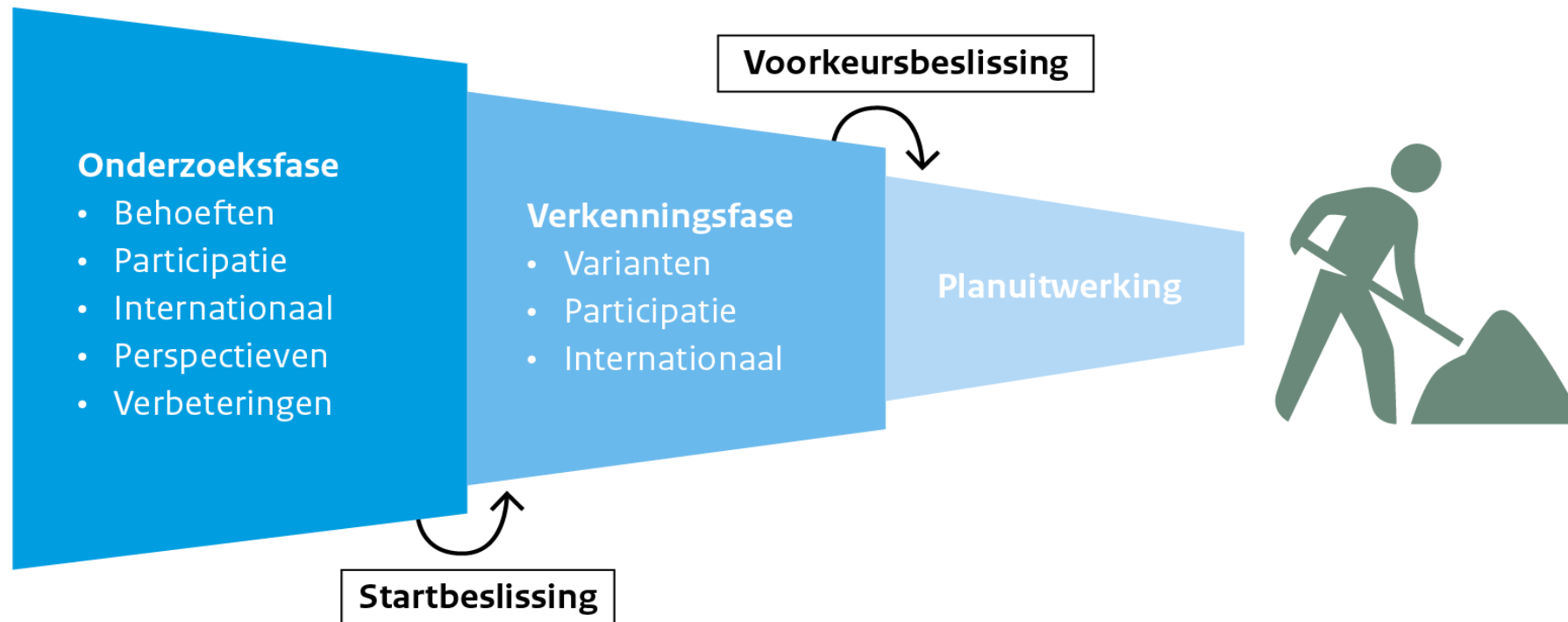
RUIMTE

TIJD

Fasering

Te behalen resultaten

1. Resultaten te behalen vóór 2023

Verbeteringen aansluitroutes Lelystad ('ongehinderd doorklimmen').
Uiterlijk winter 2021/2022.

2. Resultaten te behalen in 2023

- Herinrichting van het noordelijk deel van het Nederlands luchtruim;
- Herinrichting van het oosten en zuidoosten van het Nederlands luchtruim.

3. Resultaten te behalen ná 2023

Roadmap voor de doorontwikkeling van het Nederlandse luchtruim

- Ontwikkeling varianten
- Afweging aan de hand van toetsingskader, o.a. veiligheid, emissies en geluid

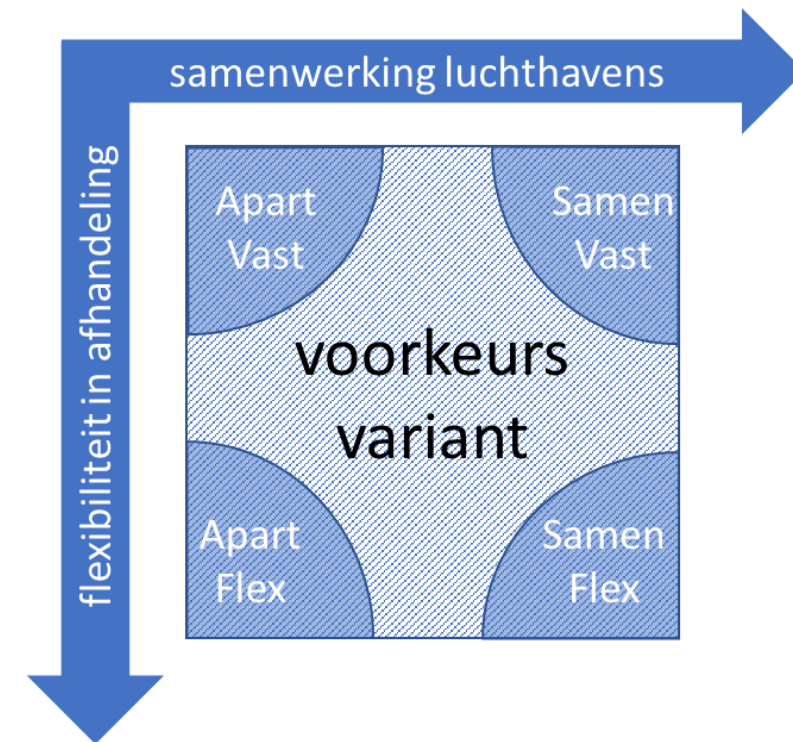
2. Resultaten te behalen in 2023

- › **Herinrichting van het Noordelijk deel** van het Nederlandse luchtruim. Er wordt een militair oefengebied ingepast (o.a. voor de F-35), met voldoende capaciteit om de militaire missie effectiviteit te verzekeren.
- › **Herinrichting van het Oosten en Zuidoosten** van het Nederlandse luchtruim om de ontsluiting voor het handelsverkeer van en naar Nederlandse luchthavens (met name Schiphol, Lelystad, Eindhoven en Rotterdam) te verbeteren.

3. Roadmap 2023-2035

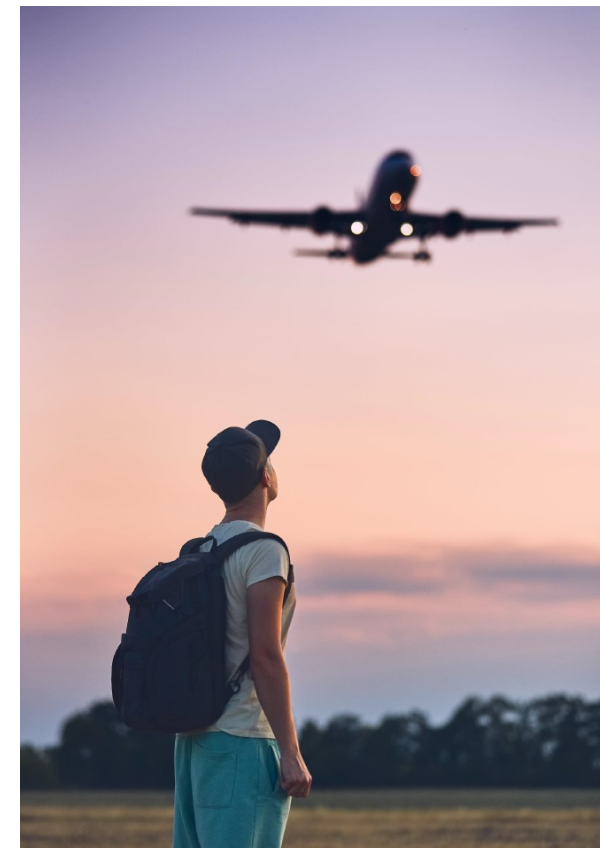
- > Ontwikkeling van 4 varianten die voortbouwen op de hoofdstructuur
- > 2 keuzes staan aan de basis
- > Ongeveer 30 bouwstenen gebruikt
- > 2 'typen' bouwstenen:
 - Bouwstenen die in elke variant terugkomen
 - Autonome ontwikkelingen
 - Internationale afspraken
 - Bouwstenen die in 1 of 2 varianten gebruikt worden

Toetsingskader

- › Varianten worden vergeleken d.m.v. een toetsingskader
- › Inhoudelijk wordt vooral gekeken naar:
 - Veiligheid
 - Emissies (CO₂, NO_x, (ultra)fijnstof)
 - Geluid
 - Capaciteit en efficiëntie (per luchtruimgebruiker)
- › Ook zal worden gekeken naar:
 - Haalbaarheid (incl. transitie/change management)
 - Risico's
 - Invoeringskosten

Stappen naar Voorkeursbelissing

- Effectbepaling van de 4 varianten (door consortium NLR/RHDHV)
- Ontwikkelen voorkeursoptie spoor 2 (hoofdstructuur) & voorkeursvariant spoor 3 (roadmap) => Voorkeursalternatief
- Gesprekken met stakeholders (bestuurlijk, maatschappelijk en gebruikers)
- Effectbepaling van het Voorkeursalternatief (door consortium NLR/RHDHV)
- Bijwerken Voorkeursalternatief o.b.v. resultaten effectbepaling en input participatie
- Besluitvorming over de concept-Voorkeursbeslissing
- Terinzagelegging concept-Voorkeursbeslissing incl. plan-MER
- Verwerken zienswijzen, publiceren Nota van Antwoord
- Vaststelling definitieve Voorkeursbeslissing door bewindspersonen

Participatie

Maatschappelijk

- Provinciale kerngroepen
- Vergaderingen CRO's en COVM's
- ORS/Regioforum

Gebruikers

- Klankbordgroep civiele luchtvaart
- Overleg General Aviation en drones
- Overleg civiel-militaire gebruikers over de requirements

Bestuurlijk

- Bestuurlijk overleg gedeputeerden Minister IenW en Staatssecretaris Defensie
- Overleg gedeputeerden
- Op verzoek: informeren PS-leden

'Samen werken aan het luchtruim';
Handreiking Luchtvaart en rol middenbestuur
aan minister van I&W en staatssecretaris van Defensie – 29 augustus 2019

Inleiding
De gevolgen van de groei van de luchtvaart, nationaal en internationaal, raken ons allemaal. Met de luchtvaartnota 2020-2050 geeft u, vanuit uw Rijksverantwoordelijkheid, antwoord op de vraag hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Nauw hiermee verbonden is de luchtruimherziening. Deze heeft als doel de realisatie van een integrale, toekomstbestendige inrichting en beheer van het luchtruim, gebaseerd op een zorgvuldige afweging van publieke belangen. Daarbij zoekt u naar passende institutionele verhoudingen en spelregels voor participatie. U doet dit in samenwerking met (internationale) partners en in gerichte dialoog met de omgeving (stakeholders). Luchtvaart kan als nationaal belang gezien worden, dat vraagt om de gecombineerde inzet van het Rijk, andere overheden en marktpartijen.

De 12 provincies kunnen zich vinden in de stelling dat luchtvaart de woon- en leefomgeving beïnvloedt, nu en in de toekomst. Het bewaken van de kwaliteit van deze woon- en leefomgeving is een kerntaak van de provincies. Het raakt onder meer het woningbouwbeleid, duurzaamheid en energietransitie, klimaatbeleid, economie, natuur en recreatie/toerisme. Daarnaast biedt luchtvaart ook een kans voor economie, duurzaamheid en recreatie/toerisme. Luchtvaart vraagt daarmee om een duurzame, integrale benadering vanuit zowel de provinciale als de nationale omgevingsvisies. En daarmee om een rol van het middenbestuur bij de huidige en toekomstige ontwikkelingen van luchtvaart.

In de bestuurlijke afspraken tussen I&W en provincies zijn de volgende aspecten opgenomen:

- Provincies hebben verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het maken van een afweging tussen ruimtelijke belangen rond natuur, woon- en leefomgevingskwaliteit, externe veiligheid, economie en mobiliteit in de provincie. Dit raakt besluiten rond de toekomst van luchtvaart en luchtruim en vraagt om goede afstemming en overleg tussen Rijk en de provincies.
- Het Rijk en provincies benutten elkaars ambitie en daadkracht in deze complexe vraagstukken. Partijen adviseren elkaar en denken met elkaar mee vanuit een toekomstgerichte en integrale aanpak. Inbreng van de regionale kennis vanuit de provincies onder andere over de ruimtelijke, fysieke en economische omgeving is essentieel voor het te formuleren beleid.

Handreiking
Vanuit dit gedeelde perspectief, de erkenning van de Rijksverantwoordelijkheid en de kerntaken van het middenbestuur bieden de provincies de volgende handreiking als invulling van hun rol in de luchtvaart-ontwikkelingen nu en in de toekomst (governance) aan.

1. Wij stellen vast:

- dat luchtvaart een Rijksverantwoordelijkheid van I&W is en blijft;
- dat de provincies verantwoordelijk zijn voor de kleine luchtvaart, de Wet natuurbescherming (Natura 2000) en het aanwijzen van stilletgebieden
- dat een aantal provincies luchthavens van nationaal belang op hun grondgebied hebben;
- dat ruimtelijke ordening/fysieke leefomgeving een verantwoordelijkheid van de provincies is;
- dat de effecten van luchtvaart een impact (kunnen) hebben op de ruimtelijke ordening/fysieke leefomgevingen waaronder op de economische ontwikkeling binnen een provincie;

Illustratie wettelijke RO taken provincies

Ontwerpdagen

Participatie gekoppeld aan plan-MER

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

- Zienswijzeperiode najaar 2019: 180 zienswijzen
- Veel gestelde vragen:
 - Waarom gaat plan-MER alleen in op hoofdlijnen?
 - Wat zijn de effecten van de luchtruimherziening op lokaal/regionaal niveau?
 - Waarom wordt niet gewacht met de herziening tot de luchtvaartnota gereed is?
 - Wordt verruimde capaciteit ingezet voor groei luchtvaart?
 - Waarom ontbreekt een variant die maximaal inzet op duurzaamheid en milieu?
- Nota van Antwoord (19-12-2019 gepubliceerd)

Plan-MER

- Zienswijzeperiode na publicatie concept-Voorkeursbeslissing

Dank u wel!

Voor meer informatie zie: www.luchtvaartindetekomst.nl